

Особливий напрям наукової діяльності Д. Багалія— це дослідження життя та творчості видатних українських просвітителів— Сковороди і Каразіна. Наукова спадщина вченого включає близько 600 публікацій, це підручники з російської історії, монографії, археологічні видання, статті із історії Слобідської, Лівобережної, Південної України XV—XVIII століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко В. «Д.И.Багалей Научная и общественно-политическая деятельность» Харьков Издательство «Основе» при Харьковском государственном университете 1990 С. 32-59
2. Павлова Т. Г. О. Д. Багалій: доля історика. *Багалій О. Д. Історія військових поселень в Україні. Із неопублікованої спадщини.* Харків, 2007. С. 5–32.
3. Богдашина О. М. «Слобідський літописець історії України Д. І. Багалій. Український історичний журнал. 2008. № 1. С. 96-104.

ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ КУРИЛЕНКО ТА ЙОГО ВКЛАД У РОЗБУДОВУ ГЛУХІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. С.М. СЕРГЄЄВА-ЦЕНСЬКОГО (1990-1995)

Ащаулова Тетяна

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
аспірантка 3-го курсу спеціальності 032 Історія та археологія

Науковий керівник: Гриценко Андрій Петрович

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри історії, правознавства
та методики навчання
ГНПУ імені О. Довженка

У статті розглянуто життєвий та професійний шлях Володимира Куриленка, який займав посаду ректора Глухівського педагогічного університету ім. С.М. Сергєєва-Ценського.

Ключові слова: *біографія, дослідження, ректор, освіта, Глухівський педагогічний інститут.*

Володимир Михайлович Куриленко народився 18 листопада 1948 року на Житомирщині. Навчався у Житомирському педагогічному інституті на відділенні філології. Почав свою кар'єру саме з посади вчителя української мови та літератури. Потім був призваний до лав армії. Згодом знову учителював [4].

З плином часу та здобувши певний досвід, Володимир Михайлович почав активно займатися науковою діяльністю. До його пера належить низка навчальних посібників з історичної граматики, лінгвістики, старослов'янської мов, тощо.

Потім він починає працювати Куриленко і у вищих навчальних закладах освіти. Спочатку у 1974 році переїжджає разом зі своєю дружиною до міста Глухова на Сумщині. Де починає працювати асистентом та завідувачем кафедри іноземної мови у Глухівському педагогічному інституті імені ім. С.М. Сергєєва-Ценського [1; 2].

Успішно освоюючи нові умови праці Володимир Куриленко вже у 1987 році починає виконувати обов'язки декана факультету початкових класів. Після чого у 1988 році, викладач переводиться у місто Рівне, де починає працювати доцентом української мови. Також активно починає досліджувати діалектологію. Вже потім 1991 році він напише монографію «Лексика тваринництва поліських говорів» [2; 3]. Також Володимир Михайлович, мав понад 70 публікацій з діалектології, зокрема чотири монографії та підручник для студентів вищих навчальних закладів рекомендований міністерством освіти.

У 1990 році Куриленко знову повертається до Глухова, і стає ректором (1991-1995) Глухівського інституту. Великий вклад зробив Володимир Михайлович викладаючи лінгвістичні науки в інституті. Також під його керівництвом відбувалося функціонування Товариства української мови імені Тараса Шевченка [3].

Викладачі та студентство навчального закладу проводили активну роботу товариства, проводили різноманітні заходи тощо. Переважно учасники - викладачі та студенти намагалися популяризувати та зберегти діалекти та українську мову в регіоні. Величезну роль тут відігравав Куриленко як ректор.

На його період як ректора в інституті припав нелегкий період існування. Адже 1990-ті рр. були періодом фінансової кризи яка негативно впливала на подальший розвиток закладу. Але незважаючи на це період його управління вважається одним із кращих. Адже саме Куриленко разом зі своїми однодумцями активно проводив політику розбудови закладу освіти на демократичних засадах. Про це свідчать нові плани інституту, які були упроваджені у 1992-1993 рр. наступним кроком було створення так званих «подвійних» спеціальностей. А саме методика початкового навчання + біологія, методика початкового навчання + українська мова, методика початкового навчання + музичне мистецтво. Також за цей період було засновано педагогічний факультет. За його сприянням також вперше в історії інституту своє навчання розпочали аспіранти. Навіть після складання повноважень ректора Куриленко і надалі продовжив свою діяльність [3; 4].

Отже, Володимир Михайлович був талановитим викладачем, філологом, науковцем. Майже весь його життєвий шлях був пов'язаний з науковою та громадською діяльністю. Відповідно до всього він отримав почесну нагороду від голови Сумської адміністрації, знак «Відмінник освіти України» та ще один нагрудний знак «За наукові досягнення» від Міністерства освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альманах університетської слави: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (1874-2019) / гол. ред. Курок О.І. Суми, ПВП «Видавничий будинок «Еллада», 2019. 196 с.

2. Володимир Михайлович Куриленко (1948 - 2012) : біобібліогр. покажчик до 75-річчя з дня народження / Кафедра історії, правознавства та методики навчання Глухівського нац. пед. ун-ту ім. О. Довженка ; [керівник вид. проекту О. І. Курок ; уклад.: А. П. Гриценко, Н. В. Гоголь]. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2023. 48 с. : фото. («Видатні імена та події Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»). URL: <http://46.201.250.252/handle/123456789/2481> (дата звернення 20.03.2024).

3. Гриценко А. П. Розвиток Глухівського педагогічного інституту у 1990-х роках. *Сіверщина в історії України: збірник наукових праць*. Ніжин, 2022. Вип. 15. С. 140-147.

4. До 75-річчя Володимира Куриленка. *Сумський історичний портал*. URL: <https://history.sumy.ua/news/9790-do-75richchia-volodymyra-kurylenka.html> (дата звернення 20.03.2024).

ВІКТОР ЗАЙКА – ВИДАТНА ОСОБИСТІТЬ В ІСТОРІЇ МІСТА ГЛУХОВА СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Голуб Анжеліка

*Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра
Довженка*

асистентка кафедри історії, правознавства та методики навчання,
аспірантка спеціальності 032 Історія та археологія

Науковий керівник: Гриценко Андрій Петрович

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри історії, правознавства
та методики навчання ГНПУ ім. О. Довженка

У тезах висвітлено біографічні відомості Віктора Зайки, відомого історика та краєзнавця м. Глухів Сумської області. Викладено інформацію в хронологічній послідовності. Основну увагу зосереджено на науковій, громадській та політичній діяльності Віктора Володимировича. Проаналізовано відомості про його пам'яткоохоронну роботу в Глухові. Осмислено роль краєзнавця в становленні спеціальності «Історія» в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка.

Ключові слова: *Зайка Віктор Володимирович, викладач, громадський діяч, депутат, історичне краєзнавство, Глухів.*

Нині Україна продовжує виборювати своє право на незалежність і територіальну цілісність. Потерпаючи кожен день від кровавих вбивств військових і цивільних українців, важливо в молоді виховувати громадянську свідомість, розуміння причин, наслідків історичних і політичних подій. Формою пізнання рідного краю є історичне краєзнавство. Його головне призначення полягає в збереженні пам'яті про героїчні подвиги попередніх поколінь, національної ідентичності. Здорове розуміння минулого сприяє уникненню помилок в майбутньому. Важливо вивчати не тільки події, а й знати відомих постатей нашої держави. У історії м. Глухова Сумської області таким є Віктор Володимирович Зайка. [8, с. 26–27].

Віктор народився 28 липня 1957 р. у вищезгаданому м. Глухові. Його дідусь свого часу закінчив місцеву чоловічу гімназію, Колегію Павла Галагана, історико-філологічний інститут Безбородька в Ніжині та Київський університет Святого Володимира. Бабуся вчилась у Глухівській жіночій гімназії, після чого працювала вчителькою початкових класів, а також у бібліотеці місцевого учительського інституту. Батьки Віктора Володимировича, Віра Василівна та Володимир Миколайович, також були педагогами. Мати закінчила Сумський педагогічний